

Lempäälän kunnan
varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen
KULTTUURIKASVATUSOHJELMA KULTTUURIRAPPUSET

KULTTUURIKESKUS PIIPOON TOIMINTARAPORTTI
kevät 2022

LEMPÄÄLÄ

Lempäälän
KULTTUURIRAPPUSET

PIIPOO
KULTTUURIKESKUS PIIPOO

SISÄLLYSLUETTELO

1. YHTEENVETO KEVÄT 2022
2. PERUSOPETUS
3. VARHAISKASVATUS
4. MUU PIIPOON JA KUNNAN VÄLINEN TOIMINTA JA YHTEISTYÖ
5. PIIPOON HANKKEET JA KOULUTUKSET LEMPÄÄLÄSSÄ

1. YHTEENVETO KEVÄT 2022

Kulttuurirappuset-kulttuurikasvatusohjelman tavoitteena on tehdä lapsille ja nuorille tutuksi eri taiteen muotoja ja turvata jokaiselle lempääläläiselle lapselle yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja kokea taiteen ja kulttuurin maailma. Ohjelma on osa varhaiskasvatuksen ja koulujen perustoimintaa ja siihen on osallistuneet kaikki Lempäälän päiväkodit sekä esiopetus ja 2.-6.- ja 8.-luokkalaiset.

Kulttuurirappuset-ohjelmaa hallinnoi ja valmistelee Lempäälän kunta ja Kulttuurikeskus PiiPoo. Yhteistyöstä on laadittu palveluiden oston puitesopimus. Toiminnan sisältöjen kehittämiseen saadaan tukea opetus- ja kulttuuriministeriöltä lastenkulttuurikeskusten toiminta-avustuksen osana. Lempäälän kunta ja Kulttuurikeskus PiiPoo kehittää ja toteuttaa yhdessä myös muita kulttuuripalvelusisältöjä, joita on kevään 2022 osalta kerätty raportin loppuun.

Vuoden 2022 keväällä varhaiskasvatuksen sisältöjä toteutettiin ohjelman mukaisesti niin, että 5-vuotiaille toteutettiin Sirkussukellus-kokonaisuus sekä kaksi Taiteilija päiväkodissa -jaksoa. Toinen Taiteilija päiväkodissa -kokonaisuuksista toteutettiin ensimmäistä kertaa perhepäivähoidolle ja samalla kehitettiin uusi toimintamalli, joka mahdollistaa perhepäivähoidon ryhmien osallistumisen ohjelmaan. Ohjattuun työpajatoimintaan Sirkussukelluksissa ja Taiteilija päiväkodissa -jaksoilla osallistui kevään 2022 aikana yhteensä 348 lasta ja 71 aikuista. Lisäksi Sirkussukellus-esityksissä oli yleisöä yhteensä 567.

Kouluille ei tarjottu varsinaista ohjelmasisältöä keväällä lainkaan, vaan kaikki resurssit suunnattiin yhteisellä päätöksellä koulujen kulttuurikasvatusohjelman kehitystyöhön, lasten ja nuorten osallisuuden varmistamiseen kehittämisessä sekä kulttuuriyhdysohjaajaverkoston toiminnan käynnistämiseen Lempäälän kaikilla kouluilla. Kevään kehitystyössä syntyi Lempäälän kouluille Kulttuuritapahtumakiertue-konsepti, jonka tavoitteena on kerätä kulttuurikasvatusohjelman kehittämiseksi oppilaiden ajatuksia ja näkemyksiä, ja näin varmistaa lasten ja nuorten osallisuus uuden mallin kehittämisessä.

Vaativan erityisen tuen oppilaille suunnatut Minä harrastan taidetta -ryhmät koulujen iltapäivissä siirtyivät keväällä 2022 osaksi Harrastava koululainen -hankkeen toimintaa.

2. PERUSOPETUS

Keväällä 2022 kouluille ei tarjottu varsinaista ohjelmasisältöä lainkaan, vaan kaikki resurssit suunnattiin yhteisellä päätöksellä koulujen kulttuurikasvatusohjelman kehitystyöhön, lasten ja nuorten osallisuuden varmistamiseen uuden koulujen kulttuurikasvatusohjelmamallin kehittämisessä sekä kulttuuriyhdysohjaajaverkoston toiminnan käynnistämiseen Lempäälän kaikilla kouluilla.

Kulttuuriyhdysohjaajia kutsuttiin koolle ja tavattiin kevään aikana kunnan yhteisöpalveluiden kanssa kolme kertaa. Heille tehtiin kartoituskysely koulujen kulttuurikasvatukseen liittyen. Opettajien osallisuusaktiivisuus oli alkuun verrattain vähäistä. Tilanne parani kevään aikana.

Kevään kehitystyössä syntyi Lempäälän kouluille Kulttuuritapahtumakiertue-konsepti, jonka tavoitteena on kerätä kulttuurikasvatusohjelman kehittämiseksi oppilaiden ajatuksia ja näkemyksiä, ja näin varmistaa lasten ja nuorten osallisuus uuden mallin kehittämisessä. Kiertue toteutetaan syksyllä tiiviissä yhteistyössä Lempäälän kunnan kulttuuri- ja osallisuuspalveluiden, kirjaston, Kulttuurikeskus PiiPoon, Harrastavan koululainen, Etsivä harrastustoiminta ja Operaatio Pirkanmaa -hankkeiden, pirkanmaalaisten kulttuuritoimijoiden, valtakunnallisen Konserttikeskuksen sekä Lempäälän koulujen ja kulttuuriyhdysohjaajien kanssa. Kevään aikana kiertueelle rakennettiin toimintamalli, sovittiin sisällölliset raamit sekä luotiin visuaalinen ilme.

Vaativan erityisen tuen oppilaille suunnatut Minä harrastan taidetta -ryhmät koulujen iltapäivissä siirtyivät keväällä 2022 osaksi Harrastava koululainen -hankkeen toimintaa. (ks. luku 4.)

3. VARHAISKASVATUS

Kevään 2022 aikana toteutettiin kaksi Taiteilija päiväkodissa -projektiä Siskonlinnan päiväkodissa ja Lempäälän perhepäivähoitajien kanssa sekä 5-vuotiaiden Sirkussukellus-kokonaisuudet 15 päiväkotiryhmän kanssa.

Yhteistyö päiväkotien kulttuurivastaavien kanssa sujui jälleen hyvin. Kevään ja syksyn kokonaisuuksista ja ensi lukuvuodesta järjestetään PiiPoon työntekijöiden ja päiväkotien kulttuurivastaavien kokous elokuussa. 15 päiväkotiryhmää osallistui kokonaisuuteen ja lapsia osallistui yhteensä 244 ja kasvattajia 49. Sirkusesitysten yleisöä oli yhteensä 567 lasta ja aikuista.

Toimintaan osallistuneilta ryhmittä kysyttiin kulttuurivastaavien välityksellä palautetta. Palautteiden mukaan kulttuurikasvatusohjelman sisällöt koetaan tärkeäksi ja merkitykselliseksi osaksi varhaiskasvatuksen toimintaa ja koetaan ohjelman sisältöjen tukevan varhaiskasvatuksen pedagogisia tavoitteita.

SIRKUSSUKELLUS kaikille päivähoidon 5-vuotiaille

Kevään 2022 aikana kaikissa varhaiskasvatusyksiköissä toteutettiin 5-vuotiaille suunnatut Sirkussukellus-kokonaisuudet. Sirkussukellus on ollut osa Lempäälän päiväkotien ”viskarivuotta” jo pitkään, ja se on hyvin toivottu ja odotettu sekä lasten, henkilökunnan että perheiden parissa.

Syksyllä 2021 alkanut Sirkussukellus-kokonaisuus jatkui keväällä tavoitteen mukaisesti lähitoteutuksena. Keväällä toteutettiin kokonaisuuden kolmas työpaja päiväkodeilla sekä loppuesitys PiiPoossa.

Sirkusohjaaja kiersi tammi-huhtikuussa päiväkotiyksiköissä ohjaamassa kokonaisuuden kolmannen työpajan, jonka teemana oli klovneria. Huhti-toukokuussa kaikki 15 ryhmää kävivät PiiPoossa harjoittelemassa ja esittämässä valmistamansa sirkusesityksen. Yleisönä esityksissä oli lasten perheitä ja läheisiä. Yleisöä oli jokaisessa esityksessä n. 20-40 henkeä. Esityksen päätteeksi osallistujat saivat todistuksen kokonaisuuteen osallistumisesta.

Kevään aikana Sirkussukellusta ohjasivat Kulttuurikeskus PiiPoon taidekasvattajat Maija Hietala, Anne Hyvärinen, Vilhelmiina Sinervo ja Katriina Nylund.

Sitaatteja Sirkussukelluspalautteista:

“Lasten ilo ja onni esityksessä oli ihan paras palkinto kasvattajille!”

“Kyllä on tärkeää päästä käymään PiiPoossa ja on myös kiva että kävivät päiväkodilla.”

“Sirkussukelluksen toiminnan sisältö tukee lapsen itsetunnon kehittymistä positiivisesti, kun epäonnistuminen ei ole mahdollista. Kaikki lapset saivat kokea olevansa tähti.”

“Sirkussukellus on tärkeä osa varhaiskasvatusta! Lapset odottavat omaa vuoroaan päästä Sirkukseen.”

TAITEILIIJA PÄIVÄKODISSA -PROJEKTIT

Taiteilija päiväkodissa -projektit toteutettiin keväällä 2022 Siskonlinnan päiväkodissa ja Lempäälän perhepäivähoitajien kanssa. Projektien aikana PiiPoon taiteilijat työskentelivät päiväkodissa ja perhepäivähoitajilla residenssitaiteilijoina. Projektit alkoivat yhteisellä suunnittelutapaamisella päiväkodin henkilökunnan ja perhepäivähoitajien kanssa. Aloituspalaverissa käytiin läpi toiminnan tavoitteita, työskentelytavoista ja sovittiin käytännön asioista.

Projektien sisällöt suunniteltiin ja toteutettiin lasten kanssa keskustellen ja heidän toiveitaan kuunnellen. Lapset saivat projekteissa työskennellessään paljon kokemuksia ja tietoa taiteen tekemisen maailmasta ja oppivat ongelmien ratkaisua sekä ryhmätyötaitoja.

TAITEILIJÄ PÄIVÄKODISSA, Siskonlinnan päiväkot

PiiPoon yhteisötaiteilija ja taidekasvattaja Katja Kähkönen työskenteli Siskonlinnan päiväkodissa 4.4.-27.5.2022. Toiminta suunnattiin kolmelle viskari- ja yhdelle alle kolmevuotiaiden ryhmälle. Jakson aikana pyrittiin vahvistamaan lasten osallisuutta eli kokemusta nähdä ja kuulla tulemisesta ja tunteita yhteisöön kuulumisesta. Tavoitteena oli lisätä lasten vaikuttamismahdollisuuksia heidän omassa toimintaympäristössään. Keskiössä oli myös lapsilähtöinen matalan kynnyksen taidetoiminta.

Kukin ryhmä tuotti jakson yhden ison yhteisötaideteoksen. Idea Siskonlinnan yhteisiin tiloihin tehtävästä taiteesta oli tulla päiväkodin henkilökunnalta. Viskarit taiteilivat tilateokset päiväkodin porraskäytävään, väliaulaan ja pihalle. Alle kolmevuotiaiden teos ripustettiin heidän nukkariinsa, jotta heillä itsellään olisi mahdollisuus nauttia siitä.

Toiminnassa oli vahvasti mukana demokratiakasvatus. Lapset äänestivät taideteoksissa käytettävistä materiaaleista, väreistä ja tiloista, joihin taideteokset tehtiin. Teosten aiheita ei päätetty. Toimintaa ohjasi materiaalilähtöinen lähestymistapa, taiteellinen vapaus ja yllätyksellisyys. Kokeiluun perustuva työtapa oli lapsille uutta, mutta samalla heidän mielestään rentouttavaa ja hauskaa. Lapset olivat avoimesti ylpeitä saadessaan tehdä isoa ja näyttävää taidetta. Osa ryhtyi toteuttamaan uusia kokeellisia teoksia myös kotona. Siskonlinnan Taiteilija päiväkodissa -projektiin osallistui yhteensä 70 lasta ja 12 aikuista.

Siskonlinnan päiväkodin Taiteilija päiväkodissa -jaksolta syntyneitä töitä.

TAITEILIJÄ PERHEPÄIVÄHOITAJILLA - uusi toimintamalli

Taiteilija perhepäivähoitajilla -mallin tavoitteena on varmistaa myös perhepäivähoidossa olevien lasten osallisuus Kulttuurirappuset-ohjelmaan ja taide- ja kulttuurikasvatukseen.

Mallia lähdettiin kehittämään PiiPoon taidekasvattaja-muusikko Sanette Sevónin ja perhepäivähoitajien yhteistyönä jo syksyllä 2021. Projektin vierailujen oli tarkoitus käynnistyä tammikuussa 2022, mutta pahentuneesta koronatilanteesta johtuen aloitusta lykättiin. Taiteilija vieraili perhepäivähoitajien luona maaliskuu-toukokuussa 2022.

Projektissa olivat mukana perhepäivähoitajat Kuljusta, Kuokkalasta, Lempäälän keskustasta, Mattilasta ja Säijästä sekä sulkeutumassa ollut pieni Ryynikän päiväkotit. Keskustan ryhmään yhdistettiin parihoitajat ja yksi perhepäivähoitaja.

Jokainen kuudesta yksiköstä sai yhteensä viisi taiteilijan vierailukertaa sekä yhden järjestetyn vierailun Kulttuurikeskus PiiPoossa. Kesken kauden perhepäivähoitajilla heräsi ajatus, että taiteilijan vierailu voisikin olla osana myös heidän kaikkien yhteistä päivää Tervajärven leirikeskuksesta 11.5.2022. Tämän pohjalta yksi vierailukerta muutettiin vielä yhteistapaamiseksi.

Projektin alussa oli haastavaa sekä taiteilijalle että perhepäivähoitajille hahmottaa miten kokonaisuus tulisi rakentaa. Tavoitteena oli luoda yhdessä ratkoa miten taiteilija voisi toimia osana perhepäivähoidon arkea, ja jossa taide tulisi osaksi ryhmien arkea pieninä välähdyksinä ja luontevana osana toimintaa. Päädyttiin kokeilemaan muskarityyppistä toimintaa, joka tuntui perhepäivähoitajista helpoimmalta vastaanottaa.

Taiteilija oli kerrallaan kaksi tuntia kussakin ryhmässä, aina yhdessä yksikössä per aamu. Parhaiten ryhmien arkeen sopi musiikkitoiminnan toteuttaminen klo 9-11. Taiteilijan vierailuja ryhmissä toteutettiin kolmena arkiaamuna viikossa kymmenen viikon ajan. Vierailun rakenne oli joka kerta suunnilleen sama; klo 9-10 muskaritoimintaa ja klo 10-11 ulkoilua tai muuta yhteistä tekemistä. Musiikkihetket sisälsivät loruilua, laulamista ja soittamista, sekä musiikkiliikuntaa. Taiteilijalla oli vaihteleva sointinvalikoima mukanaan. Isompien kanssa tehtiin myös varjoteatteria ja seikkailtiin mielikuvitusmatkoilla.

Muskarit olivat mieluisia niin lapsille kuin aikuisillekin. Laulaminen ja musiikin tuottaminen arjessa ei ole kaikille itsestäänselvyys ja tässä olikin isoja eroja miten kukin niitä päivähoitajan arjessa tuo esille. Musiikolle läsnäolo oli erityisen hienoa, saada olla tukemassa lasten ja

hoitajien arkea. Kaikille lapsille muskari ei ollut tuttu konsepti, joten iloisia tutustumisen hetkiä vietettiin siltäkin osin.

Tervajärvellä pidetyssä musiikkihetkessä oli mukana kaikki ryhmät lukuunottamatta Ryynikkää. Tunnelma oli hieno ja kaikki osallistuivat jo tutuiksi tulleisiin lauluihin, ja oppivat myös jotain uutta.

Taiteilija perhepäivähoidossa -keväät oli täynnä upeita kohtaamisia lasten ja aikuisten kanssa. Alun vähän epäilevät ajatukset tästä projektista sulivat suureen hymyyn. Erityisen kiitollinen toimintaa ohjannut muusikko on perhepäivähoitajille, jotka toivottivat hänet tervetulleeksi omiin koteihinsa ja työarkeensa. Projektissa työskennelleen taiteilijan kokemus erityisen tuen osallistujien kanssa toimimisesta mahdollisti kaikkien lasten osallistumisen tukemisen. Esimerkiksi yhdessä yksikössä monidiagnosoitu lapsi osallistui kaikkien hämmästykseksi hienosti musiikkitoimintaan osana ryhmää.

Perhepäivähoitajilta saatu palaute oli todella positiivista ja toiminnalle toivottiin jatkoa:

“Kyllä oli KIVAA, sanoivat lapset. VOI KUN SAATAIS LISÄÄ, toivoo tädit.”

“Suur Kiitos. Lapset tykkäsivät kovasti. Sanette osasi käsitellä lapsia luovasti innostaen. Toivon että tämä ihanaksi koettu musiikillinen toiminta jatkuu.”

“Emme tienneet etukäteen tarkalleen, että mitä odottaa näiltä käynneiltä. Mutta nopeasti huomasimme, että tää on meidän juttu!! Sanette otti porukan otteeseensa ihanalla asenteella, jokaisen lapsen yksilöllinen huomioiminen oli lapsille erityisen tärkeää.”

“Toivottavasti saamme tätä jatkossakin, erityisesti musiikki olisi se mitä meidän ryhmä toivoisi. Oli myös ihana palvelu, että Sanette tuli kotiin, koska kahdeksan pienen lapsen kanssa liikkuminen julkisilla kulkuneuvoilla ei ole ihan helppoa.”

Taiteilija perhepäivähoitajilla -projektiin osallistui yhteensä 34 lasta ja 10 aikuista.

4. MUU PIIPOON JA KUNNAN VÄLINEN TOIMINTA JA YHTEISTYÖ

HARRASTAVA KOULULAINEN -HANKKEEN LASTEN TAIDEHARRASTUSKERHOT

PiiPoo osallistui aktiivisesti Lempäälän kunnan Harrastava koululainen -hankkeen käynnistämiseen ja tuotti harrastusryhmien lisäksi asiantuntijapalveluita hankkeen laadukkaan toteutuksen ja lapsilähtöisyyden tueksi. Keväällä 2022 PiiPoo tuotti Lempäälään yhteensä 11 lasten harrastusryhmää; monitaiteinen Taideseikkailu-kerho Lempoisten koululle 1kpl, Kuokkalan koululle 2kpl, Nurmen koululle 2kpl ja Lastusten koululle 2kpl. Etäpiirustuskerhoja 2kpl sekä vaativan erityisen tuen oppilaiden monitaiteinen Ohoi-kerho 2kpl.

TAIDEKERHOT VAATIVAN ERITYISEN TUEN LAPSILLE LEMPOISTEN KOULULLA

Syksyllä 2020 osana Kulttuurirappusia käynnistynyt, yhteistyössä taidekasvattajien, opettajien ja oppilaiden sekä perheiden kanssa kehitetty, **Minä harrastan taidetta** -harrastusryhmätoiminta, on suunnattu vaativan erityisen tuen pienluokkien oppilaille iltapäivätoiminnan yhteyteen. Keväällä 2022 nämä harrastusryhmät siirrettiin osaksi Harrastava koululainen -hankkeen toimintaa.

Keväällä 2022 järjestettiin kaksi Ohoi - musiikkia ja ilmaisua maailmalta -ryhmää Lempoisten koulun vaativan erityisen tuen pienluokkien oppilaille. Ryhmiä ohjasivat PiiPoon taidekasvattajat Katriina Nylund, Sanette Sevón ja Katja Ruuskanen. Lisäksi ryhmissä oli mukana kolme avustajaa. Molemmat ryhmät kokoontuivat 9 kertaa. Toinen kokoontui tiistaisin ja toinen keskiviikkoisin iltapäivätoiminnan osana. Kaikki iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat pääsivät mukaan. Ryhmiin osallistui yhteensä 12 lasta. Kerätyn palautteen mukaan kerho oli monille lapsille tärkeä ja odotettu juttu viikoittain.

LEMPÄÄLÄN KULTTUURIHYVINVOINTIOHJELMAN VALMISTELU JA ASiantuntijayhteistyö

PiiPoo osallistui Lempäälän kunnan kulttuurihyvinvoinnin toimeenpano-ohjelman valmisteluun Yhteisöpalveluiden asiantuntijakumppanina. Ohjelma kytkeytyy tiiviisti Pirkanmaan alueelliseen hyvinvointikertomukseen ja suunnitelmaan sekä alueelliseen kulttuurihyvinvointisuunnitelmaan.

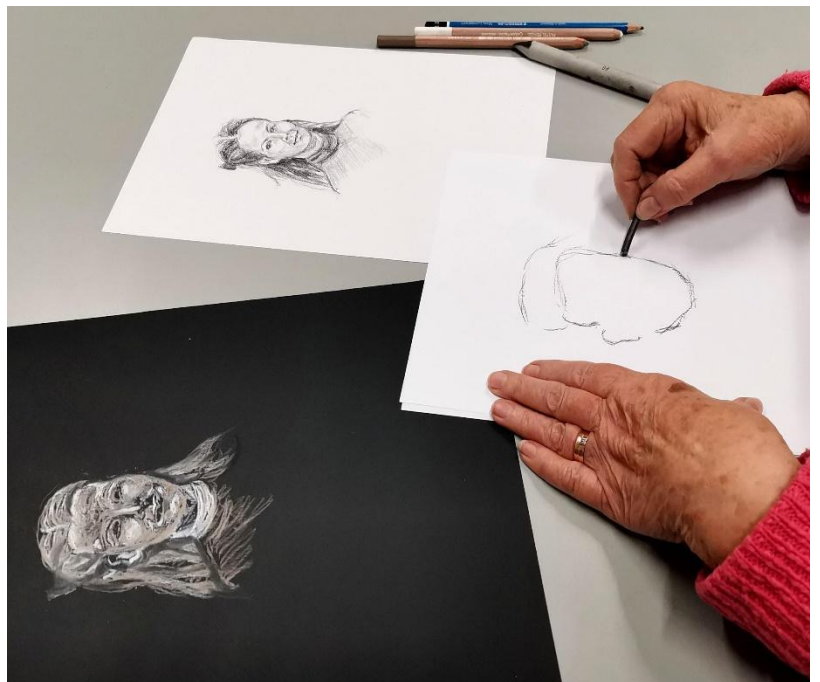

60+ KULTTUURIKALENTERI

Keväällä 2022 järjestettiin 60+ Kulttuurikalenterin toimintana Kulttuuriaamupäiviä ja 60+ kuvataideryhmä. **60+ Kauppakeskuskävelyitä ja kulttuurituokioita** järjestettiin 8.2.-26.4. tiistai- ja keskiviikkoihin klo 9.30-11.30 yhteensä 11 kertaa. Toimintaa toteutettiin yhteistyössä Lempäälän kunnan ja Ideaparkin kanssa. Tiistaisin ohjelmaan kuuluivat Kauppakeskuskävelyt Ideaparkissa Fysioksen fysioterapeutti Mikko Keskinen vetämänä, minkä jälkeen kahviteltiin PiiPoossa. Kahvien jälkeen vaihtuvateemaiset Kulttuurituokiot ohjasivat PiiPoon yhteisötaiteilijat Anne Hyvärinen ja Katja Ruuskanen. Tapahtumat järjestettiin koronaohjeet huomioiden.

Korona-aika on vaikuttanut monien elämään rajoittavasti ja osallistujat olivat hyvin kiitollisia, että toimintaa taas järjestettiin säännöllisesti. Saadun palautteen perusteella 60+-toiminta koetaan erittäin tarpeelliseksi ja hyödylliseksi. Kokonaisuus on oivallinen paketti liikuntaa, sosiaalisuutta ja taiteen hyvinvointivaikutuksia. Osallistujia oli Kauppakeskuskävelyillä yhteensä 295 ja Kulttuurituokioissa 261. Lisäksi PiiPoossa kävi 25.5. kansainvälisiä tutkijoita tutustumassa ikäihmisille suunnattuun toimintaamme Lempäälässä. Järjestimme vierailun yhteyteen yhden ylimääräisen 60+ Kulttuurituokion. Tutkijat olivat erittäin vakuuttuneita toiminnasta, haastattelivat järjestäjiä ja osallistujia ja osallistuivat myös ohjelmaan. Osallistujia oli yhteensä 36.

60+ Kuvataideryhmä kokoontui PiiPoossa keväällä 2022 yhteensä kuusi kertaa 7.3.-11.4. Kuvataideryhmässä opeteltiin eri tekniikoita kuten lyijykynällä piirtämistä ja mehiläisvahamaalausta. Osallistujat tekivät myös PiiPooseen yhteisteoksen, jolla keräsivät varoja ukrainalaisten tueksi. Teoksesta sai ottaa osan mukaansa ja siinä oli ohjeet, miten lahjoittaa haluamansa summa Ukraina-keräykseen. Kuvataideryhmän ohjaajana toimi Saara Kartimo ja osallistujia oli yhteensä 11.

LASTEN HARRASTUSRYHMÄT JA LEIRIT

Keväällä 2022 PiiPoo toimi neljä lasten taideharrastusryhmää: teatteriharrastusryhmä Teatterikopteri 7–13-vuotiaille, joka sopii myös vaativaa erityistä tukea tarvitseville lapsille sekä sirkusharrastusryhmät Kuperkeikka 4–6-vuotiaille, Sirkuskopteri 7-10-vuotiaille ja Sirkusvolti 11–15-vuotiaille. Ryhmät kokoontuivat kevätlukukauden aikana 13 kertaa maaliskuu-toukokuussa. Harrastusryhmät toimivat opetus- ja kulttuuriministeriön tukemana. Harrastusryhmiin osallistui yhteensä 30 lasta ja nuorta.

Kesällä 2022 PiiPoossa oli kolme viisipäiväistä 7-12-vuotiaiden lasten taideleiriä: Teatterileiri ja Sirkusleiri kesäkuussa ja Naamio-teatterileiri elokuussa. Leirien ohjelmassa oli taidepajojen lisäksi leikkejä ja ulkoilua. Lounas ja välipala syötiin yhdessä ja nautittiin kesästä. Leiriviikkoon sisältyi myös päiväretki Pajaniemen leirikeskukseen, jossa saunottiin, uitiin, ulkoiltiin ja paistettiin makkaraa. Leirit soveltuivat myös erityistä tukea tarvitseville lapsille. Taideleirit järjestettiin AVI:n tukemana. Lasten kesäleireille osallistui yhteensä 27 lasta.

Kuva: Lasten taideleiriltä kesä 2022

AVOIN KULTTUURIKESKUSTOIMINTA ELI LASTENKULTTUURILAUANTAIT JA TALVILOMA

PiiPoon avointa kulttuurikeskustoimintaa toteutettiin monitaiteisesti ja lapsilähtöisesti. Ainutlaatuinen yhteistyö Lempäälän kunnan, Ideaparkin ja PiiPoon välillä mahdollisti kaikille avoimet ja maksuttomat Lastenkulttuurilauantait sekä talviloman. Tammikuun PiiPoo oli suljettuna koronan takia, joten järjestettiin seitsemän maksutonta etätaidepajaa: valokuvauspaja, sarjakuvapaja, piirustus-paja, origamipaja, thumatrooppipaja sekä kaksi vauva- ja taaperoperheiden äänipajaa. Etäpajoissa oli yhteensä 99 osallistujaa, joista oli 65 lasta ja 34 aikuista.

Maksuttomia Lastenkulttuurilauantaita toteutettiin keväällä 2022 PiiPoossa 5.2.-18.6. klo 11-16. Tapahtumien ohjelmassa oli tasatunnein ohjattuja taidetyöpajoja, joiden teemoina olivat kuvataide ja kädentaito.

PiiPoossa avattiin Kurkistus-näyttely 26.2.2022. Toiminnallinen näyttely pohjautui PiiPoossa syksyn 2021 aikana kokoontuneen Väriläiskä - lasten asiantuntijaryhmän ajatuksiin ja kokemuksiin kurkistelusta. Avointa toimintaa suunnattiin ensisijaisesti alle 13-vuotiaille lapsille ja heidän perheilleen, ja sitä rahoitti myös opetus- ja kulttuuriministeriö. Lastenkulttuurilauantaiden osallistujamäärä oli yhteensä 1976, joista lapsia 1048 ja aikuisia 928.

Talvilomalla oli maksutonta taidetoimintaa lapsille tiistaista lauantaihin. Ohjattujen taidepajojen lisäksi PiiPoon salissa oli majaleikkejä ja pääsi kokeilemaan sirkusvälineitä ja -temppeja. Talvilomalla osallistujia oli yhteensä 523, joista lapsia 305 ja aikuisia 218.

LASTEN KULTTUURI lauantai

PiiPoo avoinna la 11-16 | www.kulttuuripiipoo.fi

LÄMPÄÄLÄ KUNTA JOKA SANOO KYLLÄ!
ideapark

PiiPoon Kesäpajat 2022

Kulttuurikeskus PiiPoo, Lempäälän kunta ja Ideapark pilotoivat 2021 kesällä kaikille avointa ja maksutonta kesätoimintaa. Kesällä 2022 päätettiin jatkaa hyväksi todettua konseptia. PiiPoo tuotti tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin 28.6.-28.7. klo 11-16 kesäisiä koko perheen taidetyöpajoja Ideaparkin leikkikentällä. Sateella tai kovalla helteellä oltiin sisällä PiiPoossa.

Ohjelmassa olivat kuvataidepaja, jossa piirrettiin suttusontiaisia ja hassujalkasia sekä kädentaitopaja, jossa tehtiin ötökkäystävä kierrätys- tai luonnonmateriaaleista. Lisäksi oli nonstop-yhteisteos Operaatio Rauhankukka, jota tehtiin alueen aitaan eri materiaaleilla rauhan ja ystävyyden symboliksi. Leikkikentällä oli paljon muutakin tekemistä hiekkaleikkien ja muun taiteilun parissa. PiiPoo palkkasi kesäksi ukrainalaisen taiteilijan, joten torstaisin klo 12–16 oli maksutonta taidepajojen ohjausta ukrainaksi ja venäjäksi.

6.7. riimiteltiin Eino Leinon ja Suven ja runon päivän hengessä sanataidepajoissa ja Valkeakosken ja Lempäälän kirjastoauto Walle oli myös paikalla. Keskiviikkoisin Ideaparkin Keskusaukiolla järjestettiin maksuton sirkuspaja klo 12-14. Lapset ja aikuiset pääsivät kokeilemaan erilaisia sirkustemppeja ja -välineitä sirkusohjaajan avustuksella.

Kesäiseen toimintaan osallistuvat antoivat todella hyvää palautetta ja erityisesti kiitettiin maksuttomuutta ja toiminnan monipuolisuutta. Jotkut lähialueen suurperheet kävivät kesäpajoissa useita kertoja. Osallistujia oli yhteensä 2246, joista lapsia oli 1314 ja aikuisia 932.

Taideharrastusryhmä Ukrainasta tulleille pakolaisperheille

PiiPoossa on järjestetty säännöllistä ja maksutonta taidetoimintaa ukrainalaisille perheille torstaisin klo 17-19 PiiPoossa 28.4.-16.6.2022. Lapsille ja nuorille monipuolista taidetoimintaa ohjasivat kaksi PiiPoon taidekasvattajaa, lisäksi paikalla oli kolmas työntekijä huolehtimassa tarjoiluista. Ohjaus tapahtui venäjäksi, englanniksi ja suomeksi. Ensin tapaamisissa on ollut lasten ja vanhempien toiveiden mukaisesti liikunnallisempi osuus, jossa voitiin purkaa energiaa, jonka jälkeen välipalaksi mehua, pop cornia ja keksejä ja lopuksi taidepaja. Toiminnan teemoina ovat olleet leikki, liikkuminen, sirkus, tanssi, maalaus, piirtäminen, musiikki ja askartelu. Lasten vanhemmat, pääosin äidit, ovat päässeet juttelemaan ja tutustumaan toisiinsa teen ja kahvin ääressä omissa rauhassa ja saaneet kaipaamansa hetken aikuisten kesken ilman vastuuta lapsista.

Toiminnasta kerätyn palautteen mukaan lapsilla on ollut työpajoissa kivaa, ja he tykkäävät askartelusta ja erityisesti loppurentoutuksesta sekä pitävät välipalasta. Jatkoon toivotaan lisää liikunnallisia leikkejä ja sirkusta.

Aikuisten palautteiden perusteella ollaan tyytyväisiä ja kiitollisia toiminnan järjestämisestä:

“Lapset aina odottavat torstaita.”

“Hyvin järjestetty, monipuolista tekemistä.”

“Meillä ei ole mitään muuta maksutonta vapaa-ajan toimintaa.”

“Hyvä tilaisuus lapsille ja aikuisille tutustua toisiinsa ja ystävyyttä, vertaistukea aikuisille.”

“Hyvä, että on tilaa liikkua ja leikkiä, koska asunnot ovat tosi pieniä.”

Kevään aikana ukrainalaisten lasten ja perheiden työpajoja toteutettiin PiiPoossa yhteensä yhdeksän. Toimintaan osallistui yhteensä 169 ukrainalaista, joista lapsia ja nuoria 81 ja aikuisia 88.

HARRASTAKOTONA.FI -sivusto

**HARRASTA
KOTONA.fi**

Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton, Kulttuurikeskus PiiPoon ja Lastenkulttuurikeskus Verson yhteinen projekti Harrastakotona.fi -sivusto kokoaa lapsille ja nuorille suunnattuja taiteen harrastamisen ja kokemuksen verkkosisältöjä. Sivuston linkit ohjaavat eri julkaisijoiden nettisivuille. Sivujen sisältöjen tuottajina ovat mm. suomalaiset lastenkulttuurikeskukset ja taiteen perusopetuksen toimijat, taidekasvattajat, taidelaitokset ja taiteilijat. Sivustosta on viestitty Lempäälän kouluille Wilman kautta ja päiväkodeille kulttuurivastaavien kautta.

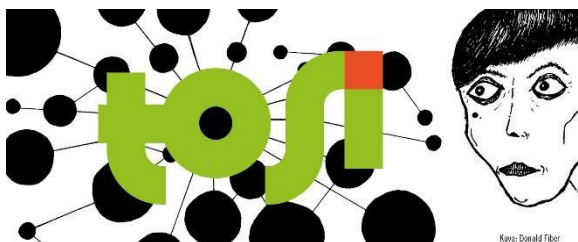

5. PIIPOON HANKKEET JA KOULUTUKSET LEMPÄÄLÄSSÄ

TOSI - taidetta osallisuutta ja sosiaalisia innovaatioita -hanke

Elokuussa 2020 käynnistyneen ja vuonna 2023 päättyvän ESR-rahoitteisen TOSI – taidetta, osallisuutta ja sosiaalisia innovaatioita -hankkeen kehittämistyön keskiössä on

osallisuus, toimijuus ja sosiaalisen innovaatiot. Hanke on suunnattu 16–29-vuotiaille nuorille. Hanketta koordinoi Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen Osallisuus ja yhdenvertaisuus -yksikkö ja se toteutetaan yhteistyössä PiiPoon, Tampereen kaupungin Ohjaamon sekä laaja-alaisen asiantuntijaverkoston kanssa. Vuonna 2022 hankkeessa toteutetaan erilaisia työmenetelmiin pohjautuvia ryhmiä ja tapahtumia (mm. TOSI-labrat ja Tosi -retriitit), joiden tavoitteena on vahvistaa syrjäytymisuhan alla olevien nuorten kokemusta osallisuudesta ja tukea heidän valmiuksia olla toimijoita. PiiPoossa toteutettiin

8.5.2022 erityisesti taiteilijoille suunnattu Tosi auki! -tapaaminen, jossa etsittiin ja kehitettiin toimialarajat ylittäviä yhteiskehittämiseen pohjautuvia uusia työskentelymahdollisuuksia ja niihin liittyvä toimintamalli taiteilijoiden työllistymisen tueksi.

I AM HOPE - kulttuurinen nuorisotyö - Operaatio Pirkanmaa ja kansainvälinen nuorisovaihto TOSI-hankkeen rinnalla

Vuonna 2022 I AM HOPE -hankkeessa valmistellaan nuorten taideryhmätoimintaa Lempäälässä ja kolmessa muussa Pirkanmaan kunnassa sekä slovenialaisen yhteistyökumppanin Pionirski Domin

kanssa kansainvälistä nuorisovaihtoa, jossa on mukana nuoria ja taiteilijoita. Nuorisovaihdot ja ryhmätoiminta Lempäälässä toteutuu vuonna 2023. Vuonna 2022 vaihtoa valmistellaan yhdessä taidekasvattajien kanssa etätapaamisissa sekä workshadowing-jaksolla Lempäälässä. Hankkeeseen on Erasmus+ rahoitusta sekä Operaatio Pirkanmaan tuki. Hanke käynnistettiin Lempäälä-päivänä 9.9. järjestämällä Tredun Virta-kampuksella I AM HOPE -taidetyöpaja nuorille. Hanke nostaa keskiöön nuorten ajatuksia tulevaisuudesta, toivottomuudesta ja toivosta. Taidetyöskentely tukee nuorten hyvinvointia, luovuutta ja merkityksellisyyden

kokemuksia. Työpajoissa ja kohtaamisissa pääsee tutustumaan itseensä, toisiin ja kokemaan vertaisuutta.

Myllyrannan leikkikenttä - lasten osallisuus suunnitteluun

PiiPoo toteutti Lempäälän kunnan tilauksesta huhti-toukokuussa neljä työpajaa lapsille ja perheille, joissa kerättiin toiminnallisesti erilaisin taidemenetelmin ajatuksia leikkikentän kunnostukseen leikkimisen asiantuntijoita.

Tavoitteena oli ymmärtää ja tallentaa ideat niin kuin lapsi ne sanoo, näyttää tai muuten ilmaisee. Lasten osallistaminen tapahtui monitaiteisen toiminnan ja leikin kautta. Tilaisuuksien vetäjinä ja tulosten kokoajina toimivat Kulttuurikeskus PiiPoon lasten osallisuutta tukeviin taidemenetelmiin ja työtapoihin erikoistuneet yhteisötaiteilijat. PiiPoo vastasi myös työskentelyn dokumentoinnista.

Työpajoissa lapset pääsivät ideoimaan mm. mitä leikkejä toivotaan alueelle, miten eri vuodenaajat huomioidaan, mitä materiaaleja ja elementtejä leikkipaikassa voisi olla, millaisia muotoja/pintoja/yllätyksiä toivotaan ja miten erilaiset käyttäjät huomioidaan.

Valtakunnallinen OIVALLA - osallistuva ja ilmaisuvoimainen lapsi - koulutus

Monitaiteinen maksuton OIVALLA -koulutuskokonaisuus esi- ja alkuopetuksen henkilöstölle. Keväällä toteutettiin kaksi nelipäiväistä kokonaisuutta. Kouluttajakumppaneina olivat Mediakasvatuskeskus Metka, Turun yliopisto ja Pelastakaa lapset ry:n asiantuntijat sekä koordinointiyhteistyö tehtiin Lempäälän Osakkeen kanssa. Kokonaisuus toteutettiin Opetushallituksen rahoituksella.

